

STATUT ZHP

Przewodnik

Statut to akt prawny regulujący zadania, strukturę organizacyjną i sposób działania podmiotu prawa publicznego lub prywatnego. Jako stowarzyszenie Związek Harcerstwa Polskiego jest zobligowany do posiadania własnego statutu.

Dotychczasowy *Statut ZHP* z 2005 roku został zmieniony przez XXXVI Zjazd ZHP **6 grudnia 2009** roku. Aktualną treść *Statutu ZHP* można znaleźć na stronie **dokumenty.zhp.pl/13_strona_glowna**

Zadaniem niniejszego przewodnika jest wskazanie, jak ważna jest znajomość treści *Statutu ZHP* wśród członków Związku oraz ułatwienie poruszania się po tym dokumencie. Przewodnik może być także pomocą podczas zajęć dotyczących *Statutu* na kursach drużynowych.

Statut ZHP Składa się z 11 rozdziałów:

1. Postanowienia ogólne
2. Charakter, cele i środki działania
3. Hymn, odznaki, symbole, mundury organizacyjne
4. Członkostwo
5. Struktura
6. Władze, podejmowanie uchwał i decyzji, wybory władz
7. Władze hufca
8. Władze chorągwi
9. Władze naczelne
10. Majątek, gospodarka
11. Postanowienia końcowe

Jeśli nie jesteś...

CZŁONKIEM ZHP

(a chcesz poznać tę organizację)

zainteresuje cię Rozdział II, w którym dowiesz się:

- że ZHP to dobrowolne, niezależne i otwarte dla wszystkich stowarzyszenie (§ 2, pkt. 2, 3),
- że misją ZHP jest wychowanie młodego człowieka (§ 3, pkt. 1-3),
- że za swe cele, prócz stworzenia warunków do wszechstronnego wychowania młodzieży, ZHP obrało m.in. umacnianie przywiązania do najważniejszych wartości w życiu człowieka (np. wolności, sprawiedliwości czy tolerancji) oraz nawiązywanie kontaktu z przyrodą, przeciwstawianie się jej zniszczeniu (§ 3),
- że organizacja ta realizuje swoje cele poprzez m.in. całoroczną pracę wychowawczą, współpracę z rodzicami, środowiskiem lokalnym, upowszechnianie praw dziecka, człowieka, swobód obywatelskich, zasad demokratycznych, tradycji narodowych i postaw patriotycznych, prowadzenie działań kulturalnych, społecznych (działalność charytatywna, opiekuńcza, ratownicza), promowanie kultury fizycznej i turystyki, organizowanie letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci, działania na rzecz ochrony przyrody, ekologii i zdrowego trybu życia oraz wiele innych, także wśród młodzieży niezrzeszonej w Związku (§ 4),
- że ZHP współpracuje z organami władzy publicznej, placówkami oświatowymi, służbami mundurowymi, kościołami, innymi organizacjami wychowawczymi, także skautowymi, w Polsce i za granicą (§ 7, 8).

Jeśli jesteś...

CZŁONKIEM ZHP

zainteresuje cię Rozdział II, w którym znajdziesz:

- treść Obietnicy i Prawa Zucha, Przyrzeczenia i Prawa Harcerskiego, które są podstawami ideowymi ZHP (§ 6);

a także Rozdział III, z którego dowiesz się:

- jaka pieśń jest Hymnem ZHP, jakie są oficjalne odznaki ZHP, które powinieneś nosić na mundurze: krzyż harcerski, znaczek zucha, lilijka, symbole organizacji międzynarodowych oraz, że ich wzory określa Główna Kwatera (§ 9, 10, 12);

również Rozdział IV, w którym przeczytasz:

- o tym, że aby zostać członkiem ZHP, musisz otrzymać przydział służbowy oraz przyjąć cele i sposoby działania Związku (§ 14, 15),
- o tym, że do 16 roku życia niezbędna jest zgoda twoich rodziców na przynależność do tej organizacji (§ 15, pkt. 2),
- o tym, że pozostając czasowo za granicą możesz działać w zagranicznych jednostkach ZHP (§15, pkt. 4),
- o tym, że osoby pełnoletnie mogą otrzymać status członka wspierającego (§ 16),
- o tym, że aby zostać instruktorem musisz skończyć 16 lat, zdobyć stopień instruktorski oraz złożyć Przyrzeczenie Harcerskie i Zobowiązanie Instruktorskie (§ 17, pkt. 3),
- o tym, że członkiem starszyny ZHP zostaje osoba, która ukończyła 25 lat, a nie złożyła Zobowiązania Instruktorskiego (§ 17, pkt. 4),
- o tym, że jako członek zwyczajny masz prawo m.in. brać udział we wszystkich formach działalności harcerskiej, nosić mundur harcerski, korzystać z urządzeń i placówek ZHP (§19, pkt. 1),
- o tym, że jako członek zwyczajny masz obowiązek m.in. płacić składki członkowskie, dbać o dobre imię ZHP, przestrzegać Statutu ZHP i regulaminów, kierować się zasadami określonymi w Prawie i Przyrzeczeniu Harcerskim (§ 20, pkt. 1),
- o tym, że funkcję instruktorską może pełnić osoba nie będąca instruktorem, która posiada kwalifikacje oraz ukończyła 16 lat (§ 21, pkt.4),
- o tym, że możesz zrezygnować z członkostwa w Związku, zostać z niego wykluczonym lub skreślonym z listy członków z powodu niewywiązywania się z obowiązków członkowskich (§ 24-26),
- o tym, że karami dla członków zwyczajnych są: upomnienie, nagana, wykluczenie z ZHP (§ 27),
- o tym, że od każdej kary przysługuje ci możliwość odwołania się (§ 28).

Jeśli pełnisz funkcję

DRUŻYNOWEGO

zainteresuje cię Rozdział II, który zawiera informacje na temat:

– metody harcerskiej, jej cech i elementów, zasad harcerskiego wychowania i powstawania programu działania (§ 5);

a także Rozdział IV, z którego dowiesz się:

– że rodzice pozostających pod twoją opieką dzieci (do 16 roku życia) muszą wyrazić pisemną zgodę na ich członkostwo w ZHP (§ 15, pkt. 2),

– że funkcja drużynowego jest funkcją instruktorską i dlatego jej pełnienie wymaga specjalistycznego przeszkolenia (§ 21, pkt. 2-3),

– że pełnienie funkcji drużynowego (funkcji instruktorskiej) jest równoznaczne z byciem kadrą harcerską (§ 21, pkt. 1),

– że funkcję drużynowego może pełnić nie tylko instruktor, ale także członek zwyczajny, który ukończył 16 lat i przeszedł przeszkolenie, jeśli natomiast jest niepełnoletni, potrzebuje opiekuna (§ 21, pkt. 4-5);

oraz Rozdział V, który informuje:

– o tym, by założyć drużynę lub gromadę (podstawową jednostkę organizacyjną) niezbędna jest zgoda komendanta hufca (§ 30, pkt. 1-3),

– o tym, że działające w jednym środowisku drużyny mogą łączyć się w szczepy lub związki drużyn (§ 31),

– o tym, że wśród zadań hufca znajdują się m.in. wspieranie i kształcenie drużynowych i funkcyjnych, inicjowanie i wspomaganie działalności programowej drużyn, wspieranie drużyn w organizowaniu akcji letnich i zimowych (§ 32, pkt. 2);

Rozdział VI, w którym jest mowa:

– o tym, że bycie w kadrze Związku nadaje czynne prawo wyborcze do władz – pod warunkiem opłacenia składek członkowskich (§ 37, pkt. 1).

Jeśli jesteś...

INSTRUKTOREM

zainteresuje cię Rozdział II, w którym znajduje się:

- treść Zobowiązania Instruktorskiego, które określa obowiązki instruktora Związku (§ 6),

a także Rozdział IV, w którym znajdziesz informacje:

- o pełnieniu funkcji instruktorskich, konieczności do nich przygotowania (§ 21, pkt. 1-5),
- o konieczności corocznego zaliczenia twojej służby instruktorskiej przez odpowiednie władze (§ 22),
- o prawie instruktora do przyjmowania Obietnicy Zucha i Przymierzenia Harcerskiego (§ 19, pkt.2),
- o obowiązku instruktora kierowania się zasadami zawartymi w Zobowiązaniu Instruktorskim oraz szczególnej troski o pozostające pod jego opieką dzieci i młodzież (§ 20, pkt.2),
- o tym, że zarówno starszyzna jak i instruktorzy mogą zrzeszać się w kręgach (§ 17, pkt. 6);

jak również Rozdział V, gdzie jest mowa:

- o tym, że kręgiem instruktorskim kieruje wybierany przewodniczący lub komendant (§ 30, pkt. 4),
- o tym, że do obowiązków hufca należy m.in. budowanie wspólnoty instruktorskiej (§ 33, pkt. 2);

i Rozdział VI, gdzie przeczytasz:

- o tym, że władze hufca stanowią: zjazd, komenda, komendant, sąd harcerski i komisja rewizyjna (§ 35, pkt. 1),
- o tym, że zasadami wyboru władz są: nieograniczona liczba kandydatów, równouprawnienie wszystkich kandydatów (§ 36),
- o tym, że instruktorzy posiadają czynne prawo wyborcze, pod warunkiem opłacenia składek członkowskich (§ 37, pkt. 1),

- o tym, że instruktorzy z zaliczoną służbą instruktorską i opłaconymi składkami mają bierne prawo wyborcze – z zastrzeżeniami (§ 37, pkt. 2),
- o tym, że niezbędny jest stopień min. podharcmistra, by ubiegać się o niektóre funkcje, np. komendanta chorągwi, członka sądu harcerskiego i in. (§ 37, pkt. 2),
- o tym, że członkami władz ZHP nie mogą być osoby skazane prawomocnym wyrokiem z winy umyślnej (§ 37, pkt. 2),
- o tym, jakich funkcji nie można łączyć, np. komendant hufca z członkiem komisji rewizyjnej chorągwi, we władzach tego samego stopnia i in. (§ 37, pkt. 3, 4),
- o tym, że kadencja władz trwa cztery lata i że może wygasnąć wcześniej, na skutek np. rezygnacji, skazania wyrokiem sądu harcerskiego, skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej i in. (§ 43, pkt. 1, 2),
- o tym, że istnieje możliwość odwołania władz ZHP w przypadku niewywiązywania się z obowiązków, prowadzenia działalności niezgodnej z prawem lub Statutem, z tym, że np. komendant hufca nie może zostać odwołany przez komendę hufca (§ 44, pkt. 1, 4, 5);

a także Rozdział VII, gdzie można przeczytać:

- o tym, że najwyższą władzą hufca jest zjazd hufca (zwykły, sprawozdawczy lub nadzwyczajny), gdzie zwykły zwoływany jest przez komendę hufca raz na cztery lata i decyduje o najważniejszych sprawach hufca, jak np. wybór władz, określenie programu rozwoju, zatwierdzenie sprawozdań itd. (§ 48),
- o tym, że w zjeździe hufca z głosem decydującym bierze udział kadra (członkowie pełniący funkcje instruktorskie) z opłaconymi składkami członkowskimi (§ 51),
- o tym, że komenda hufca musi liczyć min. 5 członków, że do jej obowiązków należy m.in. przyjęcie i realizacja planu pracy i kształcenia hufca, zatwierdzenie budżetu, koordynowanie i ocena pracy podległych jednostek organizacyjnych itd. (§ 52),
- o tym, że komisja rewizyjna hufca musi liczyć min. 3 członków, że jest to organ kontrolny hufca, odpowiedzialny przed zjazdem, sprawujący kontrolę nad działalnością gospodarczą i finansową jednostek organizacyjnych i władz hufca oraz nad zgodnością działania tychże ze Statutem ZHP (§ 53),
- o tym, że sąd harcerski rozpatruje sprawy naruszenia Statutu, liczy min. 3 członków (§ 54).

KURS DRUŻYNOWYCH HARCERSKICH

PROPOZYCJA KONSPEKTU ZAJĘĆ

Temat: Statut ZHP

Cel: Zapoznanie uczestników zajęć ze Statutem ZHP

Zamierzenia: po ukończeniu zajęć uczestnik będzie: znał budowę, rolę, funkcje oraz treść Statutu ZHP.

Czas: 45 min

Formy pracy: rysowanie, praca z tekstem źródłowym

Potrzebne materiały: egzemplarze Statutu ZHP (ilość zależna od ilości uczestników)

Przebieg zajęć:	Czas/min/	Uwagi:
1. Wprowadzenie do tematu zajęć – próba ułożenia definicji słowa „statut” przez uczestników (najpierw każdy samodzielnie, później w parach, czwórkach itd. aż powstanie jedna definicja), podanie prawidłowej definicji przez prowadzącego	8	
2. Na podstawie definicji wypisanie na kartkach przez uczestników przykładowych treści zawartych w Statucie (nazwy rozdziałów), przedstawienie przez prowadzącego rzeczywistej budowy Statutu ZHP	7	
3. Rysowanie modelu instruktora ZHP na podstawie informacji znalezionych w Statucie (w grupach)	15	
4. Konkurs – odnajdywanie informacji w Statucie na czas (w grupach) - prowadzący zadaje pytanie, a uczestnicy starają się jak najszybciej wyszukać odpowiedź.	15	

Prowadzący zadaje pytania o treść Statutu – zadaniem uczestników jest jak najszybsze odnalezienie odpowiedzi w jego treści (przykładowe pytania):

1. Co to jest ISGF? (Międzynarodowe Bractwo Skautów i Przewodniczek)
2. Kto może należeć do starszyny ZHP? (członkowie zwyczajni, którzy ukończyli 25 rok życia i nie złożyli Zobowiązania Instruktorskiego).
3. Jaka jest misja ZHP? (Wychowywanie młodego człowieka, czyli wspieranie go we wszechstronnym rozwoju i kształtowaniu charakteru przez stawianie wyzwań).
4. Czy ZHP posiada banderę? (tak)
5. Jakie kary stosuje się wobec członków zwyczajnych ZHP, naruszających postanowienia Statutu? (upomnienie, nagana, wykluczenie z ZHP, pozbawienie praw członkowskich)
6. Kto może zmienić Statut ZHP? (Zjazd ZHP)
7. Kto określa wysokość składek członkowskich ZHP? (Rada Naczelna ZHP)
8. W jakich przypadkach może nastąpić skreślenie z listy członków ZHP? (niewypełnienie obowiązków członkowskich, nieopłacenie składek)
9. Jak nazywa się najwyższe odznaczenie organizacyjne ZHP? (krzyż „Za Zasługi dla ZHP”)
10. Czy ZHP posiada osobowość prawną? (tak)

itd.